

Landbrugsside, og der er under 28. Maj 1914 af private Mænd indgivet et Andragende, hvori de ansøger om Koncession til Iværksættelse af en Plan, som netop har Oprettelsen af et elektrisk Kraftværk til Formaal, idet man søger at tilvejebringe det fornødne Fald for Vandet ved en Opstemning af Vandet i Nærheden af Tange. Man mener, at der derved vil kunne tilvejebringes en Kraftstation med en Præstation af omtrent 6 Millioner effektive Kilowattimer aarlig. Men Forudsætningen for det vil være, at der skal eksproprieres et Areal paa 500—600 ha, og paa dette Areal findes der 18 Gaarde og Boelssteder, hvoraf den største Del skal sættes under Vand. Det har selvstødt krævet ret vidtgaaende Forhandlinger og Undersøgelser, bl. a. ogsaa af Landhusholdningsselskabet og Fiskeridirektøren, at komme til nogenlunde Klarhed over dette Spørgsmaal, men saaledes som Forholdene i det sidste Par Aar har udviklet sig, maa man lægge megen Vægt paa, forekommer det mig, i videst muligt Omfang at udnytte en Kraft som den, der her foreligger Mulighed for at tilvejebringe, til elektriske Anlæg, hvorved i dette Tilfælde Hensynet til Kulprisen i saa høj Grad vil spille en Rolle. Det siger jo ikke saa lidt, at man her uden Anvendelse af det dyre Brændsel vil kunne tilvejebringe en Kraftmængde som den, jeg har nævnt.

Der har om denne Sag fundet nogle Underhaandsforhandlinger Sted her paa Rigsdagen med det Formaal at tilvejebringe en saadan Situation, at denne Kraft kunde tages i Besiddelse direkte af det offentlige, ikke af Staten, men af Kommunerne, og det er lykkedes at tilvejebringe Aftaler og Forstaaelse mellem de Herrer, som oprindelig ansøgte om Koncessionen, og Viborg Amtsråd og Aarhus Byråd om, at disse to kommunale Raad skulde indtræde i Koncessionsansøgernes Sted, og at Ministeriet skulde meddele dem Koncessionen. Man er fra alle Sider enig om, at en saadan Koncession dog ikke skulde meddeles disse to Raad alene, men at der skulde gives alle Amts- og Bykommuner indenfor Aaens Opland Lejlighed til at tage Del i Koncessionen.

Det Lovforslag, jeg her fremsætter, gaar da ud paa at meddele Ministeren for offentlige Arbejder Bemyndigelse til at udstede en saadan Koncession, og det indeholder en Række Bestemmelser, som efter Ministeriets Mening skulde knyttes til Koncessionen. Jeg skal ikke trætte med

en Oplæsning af disse Bestemmelser, der fremgaar af Lovforslaget, men kun udtale, at jeg forudser, at der ogsaa fra de lokalt interesserede Rigsdagsmænd vil være Indvendinger at gøre overfor de Bestemmelser, som her er formulerede, og at jeg paa ethvert Punkt skal være forhandlingsvillig, idet jeg for mit Vedkommende lægger megen Vægt paa, at man kunde naa til Enighed om denne Sag, som jeg tror vil være af stor Vigtighed for et stort Opland og for øvrigt ogsaa banebrydende, idet det er første Gang, man her i Landet søger at udnytte Naturens Kræfter til et saadant Anlæg.

Under Behandlingen af denne Sag er Ministeriet blevet gjort opmærksom paa, at der forskellige andre Steder i Landet muligvis vil kunne foretages lignende Anlæg, om end i det smaa. Paa Foranledning af sagkyndige, som derom har henvendt sig til Justitsministeriets Arbejdsudvalg af 1917, har Ministeriet derfor udarbejdet et Forslag til Lov, hvorved der i al Almindelighed skulde gives Ministeren for offentlige Arbejder Bemyndigelse til at give Bevilling til *Udnyttelse af Vandkraften i offentlige Vandløb, for saa vidt det drejer sig om Anlæg af Elektricitetsværker*. Naar Lovforslaget fremsættes i en saa almindelig Form, skyldes det det Hensyn, at man har angivet Muligheden af, at der allerede i denne Sommer paa forskellige Steder i Landet kunde foretages saadanne Anlæg, og det vilde da være ønskeligt, at Ministeren paa Forhaand var udrustet med tilstrækkelig Bemyndigelse til at fremme saadanne Arbejder. Endnu medens Lovforslaget var under Udarbejdelse, kom der et Andragende fra Andelsselskabet „Kolding Oplands Højspændingsværk“ om Tilladelse til Anlæg og Drift af en elektrisk Kraftstation ved Harte, Nordvest for Kolding, der skulde benytte Vandet fra Vesternebel Aa, som efter at være standset ved et Dæmningsanlæg mellem Ferup og Stubdrup agtes ført gennem Skallebæk og Stallerup Sø til Kolding Aa med et Fald ved Kraftstationen paa ca. 23 m.“ Dette Forslag er ikke nærmere bearbejdet, hvilket imidlertid nu sker, men det indkomne Andragende kan, efter hvad der meddeles mig, ventes efterfulgt af en Række lignende Andragender. Jeg henstiller til det høje Folketings velvillige Overvejelse, om det ikke vilde være rigtigst under disse Forhold at give Ministeriet Bemyndigelse til i saadanne Tilfælde at give Bevillingen og de dertil hørende nødvendige yderligere